

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at danske byer kan tilknyttes det internationale netværk af fristeder for forfulgte forfattere m.fl.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) m.fl.
(Fremsat 9/2 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil gerne takke Det Radikale Venstre for den positive intention, som ligger bag dette forslag. Regeringen er enig med Det Radikale Venstre i, at der skal skabes mulighed for, at danske byer kan tilslutte sig et internationalt netværk af fristeder for forfulgte forfattere, journalister m.fl. – så enige faktisk, at vi allerede er gået i gang.

Regeringen lancerede i april et initiativ til en dansk fribyordning, som indebærer, at der indføres en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter der kan gives opholds- og arbejdstilladelse til forfulgte forfattere fra andre lande, hvis væsentlige beskæftigelsesmæssige og erhvervs-mæssige hensyn taler for det.

Det betyder konkret, at udlændingemyndighederne kan give opholds- og arbejdstilladelser til forfattere, journalister og skribenter på nærmere angivne betingelser, herunder at fribyerne påtager sig at sponsorere de pågældende udlændinge.

Kl. 15.00

Økonomisk vurderes det at være nødvendigt for at motivere danske byer til at påtage sig et værtskab, at der kan opnås økonomisk støtte til løsningen af opgaven. Derfor vil regeringen initiativ inddrage private fonde og interesserede grupper i en støtteordning. Det kan f.eks. være aviser, eller det kan være forlag, som ønsker at bidrage økonomisk; det kunne også være forfatterforeninger og organisationer, der arbejder med ytringsfriheden. For at sætte yderligere gang i processen vil Kulturministeriet også bidrage økonomisk til processen.

På nuværende tidspunkt har der allerede været kontakt med flere parter, indtil videre kun med meget positive reaktioner, hvilket tyder på

en bred opbakning til forslaget om en dansk fribyordning. Ikke mindst har en række både større og mindre kommuner meldt sig som interesserede i at indgå i en fribyordning.

For så vidt angår beslutningsforslaget fra Det Radikale Venstre, er der derimod nogle elementer, som vi ikke er helt enige i, og som gør, at regeringen ikke vil stemme for forslaget.

Beslutningsforslaget fra De Radikale ønsker juridisk set at gøre forfattere til flygtninge. Det ønsker regeringen ikke. I stedet er det regeringens forslag at indføre en ny bestemmelse i udlændingeloven, der lægger sig op ad de eksisterende regler om specialistbeskæftigelse, hvorefter der kan gives midlertidig opholds- og arbejdstilladelse til forfattere m.fl. på nærmere angivne betingelser, herunder at fribyerne påtager sig at sponsorere udgifter til forfatteres ophold m.v. En ordning, som skitseret i De Radikales beslutningsforslag er derimod ikke aktuel.

Forslaget er, som det fremgår af bemærkningerne, stærkt inspireret af den norske ordning, hvorefter de forfulgte forfattere ligestilles med kvoteflygtninge. En sådan ordning ønsker vi ikke indført i Danmark. Naturligvis vil forfattere og journalister, der er omfattet af ordningen, kunne søge asyl, hvis de pågældende frygter at vende tilbage til deres hjemland på grund af forfølgelse, men en eventuel ansøgning om asyl vil blive behandlet efter de gældende regler af asylmyndighederne, dvs. Udlændingetjeneste og Flygtningesævnnet.

Økonomisk vil regeringen bidrage med 1 mio. kr. fra Kulturministeriet til forfatterens ophold og vil derudover sikre et medansvar fra en bred kreds af byer, kommuner, fonde m.v. En ordning, som skitseret i De Radikales beslutningsforslag om, at staten skal afsætte en årlig ramme på 5 mio. kr. til stipendier, er således ikke aktuel.

På den baggrund ønsker regeringen ikke at stemme for beslutningsforslaget, men for mig er det nok så vigtigt, at forslaget fra Det Radikale Venstre viser en meget positiv holdning til en dansk fribyordning, en sympatisk holdning, som regeringen er fuldstændig enig i.

Det er derfor mit håb, at der blandt Folketingets partier vil være bred opbakning til regeringens initiativ til en dansk fribyordning, og at partierne vil indgå i et tæt og konstruktivt samarbejde om en nærmere udmøntning af ordningen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ministeren. Der er ingen spørgsmål, og derfor bliver den første ordfører fru Ellen Trane Nørby.

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg vil også gerne starte med at sige tak til Det Radikale Venstre for at fremsætte det her beslutningsforslag, for det giver os anledning til at få en rigtig relevant debat, også set i lyset af Muhammedsagen i Danmark, og til egentlig at diskutere, hvordan vi på bedste måde sikrer ytringsfriheden og sikrer alles ret til at ytre sig uafhængigt af, i hvilket land i verden de har valgt at bosætte sig.

Jeg tror, de fleste kender sagen om forfatteren Salman Rushdie, der med en fatwa hængende over hovedet trodsede truslerne og det styre, som var imod ham, og holdt fast ved sin ret til at have en mening, sin ret til at skrive bøger og sin ret til at rejse frit. Salman Rushdie-sagen var jo i høj grad det, der i begyndelsen af 1990'erne var med til at starte det internationale netværk af forfulgte forfattere og i høj grad også var med til at starte hele det samarbejde, der nu i dag kendes som et internationalt netværk af fribyer og friregioner.

Jeg tror egentlig også, der er mange, der kender den russiske forfatter og journalist Anna Politkovskaja, der efter mange års kritiske skrivelser om krigen i Tjetjenien og andre forhold i Rusland i efteråret blev dræbt lige uden for sin hoveddør, eller den armenske journalist og redaktør Hrant Dink, der jo også blev verdenskendt, da han i januar måned blev skudt på åben gade i Istanbul, også fordi han fortsat ytrede sin uforbeholdne mening om det armenske folkemord og situationen i Tyrkiet.

Der er nok færre, der kender forfatteren og feministen Nawal el-Saadawi fra Egypten, men der er ingen tvivl om, at hun lever med de samme trusler hængende over hovedet og med de samme indskrænkninger af sin ytringsfrihed som nogle af de andre førnævnte forfattere.

Fælles for dem alle fire er, at de hver især har trodsset myndigheder og trodsset trusler for fortsat at kunne ytre deres ret og heldigvis, må man sige, for hvad var det for et samfund, vi levede i, hvis retten til at ytre sig i høj grad blev begrænset.

Kl. 15.05

Det er også vigtigt at forholde sig til, at den ytringsfrihed, vi sætter så højt herhjemme i Danmark, jo også er en ytringsfrihed, som vi ønsker

at se globalt, og at de frihedsrettigheder, som udgør grundlaget for vores demokrati, jo også forpligter os til at kæmpe for, at de samme rettigheder skal gælde for alle uanset nationalitet. Det strider vel egentlig sådan set mod kernen i selve vores frihedsrettighed, hvis vi nøjes med at hytte vores eget skind og udelukkende kæmper for ytringsfriheden her i landet og ikke i en global sammenhæng, for vi lever jo i høj grad i en tid, hvor de vigtige debatter ikke længere lader sig begrænse af landegrænser, og det er derfor vigtigt, at vi også tager ytringsfriheden seriøst globalt set.

Det er netop derfor, regeringen, kulturministeren og integrationsministeren, har valgt at se positivt på Danmarks rolle i forhold til det internationale netværk af fribyer og går aktivt ind for at sikre, at også danske byer kan blive en del af det internationale netværk af fribyer, og på den baggrund er åbne over for at skabe en ny bestemmelse i udlændingeloven, som vil kunne give forfulgte forfattere mulighed for at få ophold og arbejdsro i Danmark og få beskyttelse, og at økonomien omkring det her skal findes i et samarbejde mellem offentligt og privat regi.

For vi må jo også erkende, at det ikke kun er en offentlig opgave at kæmpe for ytringsfriheden i Danmark, men at vi jo i høj grad også har set, at andre i samfundet har engageret sig dybt i det, og det er jo en styrke, at det fortsat vil være tilfældet, for de stærke fribyer er jo også forankret i et samfund, og de stærke fribyer nyder også godt af, at der er andre end kun de politiske aktører, der bakker op omkring dem.

På den baggrund glæder vi os i Venstre over, at Danmark nu også går med ind i aftalen om fribyer, og vi synes, det har været et godt grundlag at starte debatten på med det beslutningsforslag, som Det Radikale Venstre har fremsat.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige et enkelt spørgsmål, og det er fra fru Elsebeth Gerner Nielsen.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg skal ikke lægge skjul på andet, end at jeg selvfølgelig er enormt glad for, at regeringen støtter forslaget, og for os er det selvfølgelig fuldstændig ligegyldigt, om det lige præcis er den model, vi har lagt frem, der bliver gennemført, eller det er en anden. Det vigtigste er, at Danmark tilslutter sig det her initiativ.

Så kan jeg også forstå, at regeringen vil afsætte nogle penge til det. Vi har foreslået 5 mio. kr., men det afviste kulturministeren og sagde, at det ikke lige var en ramme på 5 mio. kr., kulturministeren mente der var brug for.

Kan fru Ellen Trane Nørby løfte sløret for – selv om man skal passe på med det – hvor mange penge regeringen vil afsætte til initiativet?.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Som kulturministeren også svarede, er der allerede nu afsat 1 mio. kr. over Kulturministeriets tipsaktstykke. Derudover er regeringen gået i konstruktiv dialog med en række fonde og andre aktører på området i håb om, at der også er nogle private aktører, der vil være med til at støtte op omkring det her gode initiativ om fribyer i Danmark.

Og så har vi selvfølgelig også en forventning om, at de værtsbyer, der vil blive skabt i Danmark, også ser en interesse i at være en del af det her, for det er jo klart, at det ikke er en byrde for en by at have en verdenskendt forfatter boende, det er jo en gave, og det er en kvalitet, som vi også håber byerne vil bruge aktivt i deres kulturliv.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Et af de forslag, som PEN er kommet med, er, at der skal laves et center for global ytringsfrihed, f.eks. med base i Kulturministeriet. Hvordan forholder Venstre sig til, at vi forsøgte at få oprettet sådan et center, der altså skal sørge for at etablere et netværk omkring de forfulgte forfattere, der kommer til Danmark, og sørge for, at der bliver et fornuftigt samspil mellem danske kulturinstitutioner og de mennesker, vi tilbyder ly af den ene eller den anden grund.

Mit spørgsmål er altså: Er det med i regeringens planer, at der også skal laves sådan et center for global ytringsfrihed?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Der er ingen tvivl om, at international PEN og dansk PEN allerede i dag er en del af et internationalt netværk, som støtter op omkring de forfulgte forfattere, men jeg tror, man skal passe på, man ikke på nuværende tidspunkt lægger sig fuldstændig fast på, hvilken model man vælger. Det er jo noget, vi skal ind i en dialog om, når der nu skal laves et lovforslag om fribyerne.

Derudover tror jeg også, man skal passe på, at man ikke tror, at det her er noget, der kun skal være centralt forankret. Jeg tror i høj grad, det er vigtigt, at det bliver forankret omkring de byer i Danmark, der vælger at være værtsbyer for det her, fordi den enkelte forfatter skal indgå aktivt i det kulturliv, der er i den by, hvor forfatteren kommer til at være bosiddende, og der er det ikke nødvendigvis kun én slags model, man skal kigge på. Så det synes jeg, vi skal kigge på, når vi kommer til den konkrete implementering af forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Troels Ravn.

Kl. 15.10

Troels Ravn (S):

Hr. Mogens Jensen kan desværre ikke være til stede, så jeg har overtaget ordførerskabet.

Det er et godt forslag, Det Radikale Venstre her har fremlagt for Folketinget: at Danmark også skal give sit bidrag til at sikre forfulgte forfattere, skribenter og andre kunstnere fristeder for forfølgelse og dermed mulighed for, at de fortsat kan ytre sig og udøve deres virksomhed.

Der findes mange eksempler på, hvordan verdens regimer forsøger at lukke munden effektivt på netop dem, der tør tale magten imod; uanset om det sker gennem modige bøger, avisartikler, tegninger, sange eller anden kunst, og det er en fantastisk idé, som Salman Rushdie og Det Internationale Forfatterparlament undfangede i 1994, hvor de oprettede det første internationale netværk af fristeder for forfulgte forfattere, som i dag er vokset til over 50 byer og regioner verden over, herunder i vores nabolande Norge og Sverige.

Socialdemokraterne kan derfor fuldt ud tilslutte sig forslaget, og jeg har da også bemærket, at regeringen i en kronik i Jyllands-Posten af integrationsministeren og kulturministeren, stort set har planket det radikale forslag. Men det skal ministrene nu ikke have utak for. Ingen steder plankes der så mange ideer og tanker som netop inden for kunsten og kulturen, og det er jo heller ikke i denne verden altid sådan, at ideens ejermand bliver krediteret for inspirationen. Det kan regeringspartierne selvfølgelig nå at gøre endnu. Nu er opfordringen i hvert fald givet. Men som repræsentant for et parti, der jævnligt bliver piratkopieret af regeringen, vil jeg sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen: Tag det som en ære.

Nu skal vi jo altså også lige finde ud af, om regeringen også helt er til sinds at følge det radikale forslag og den ordning, som er gældende i Norge, som jo er inspirationen, for når man læser kulturministerens og integrationsministerens kronik, kan man få den opfattelse, at fristedsordningen i Danmark ifølge regeringen kun skal gælde forfattere og skribenter og ikke andre kunstnere som f.eks. tegnere og musikere, der jo også i mange regimer oplever forfølgelse på grund af deres virksomhed. Det tror jeg selvfølgelig ikke at regeringspartierne mener, men det ville da være rart at få præciseret her i dag, at Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti naturligvis også mener, at bl.a. tegnere og musikere skal kunne drage nytte af et fristed i Danmark.

Jeg kan også konstatere ud fra kronikken i Jyllands-Posten, at regeringen vil følge det radikale beslutningsforslag i, at der oprettes en økonomisk støtteordning for projektet, som skal finansieres af Kulturministeriet. Det ville selvfølgelig også være rart at høre her i dag fra kulturministeren, hvilken økonomisk ramme der arbejdes med. Bliver det 5 mio. kr. årligt som foreslået her i beslutningsforslaget? Det må vi høre.

Socialdemokraterne er glade for, at der tegner sig et bredt flertal for dette forslag, og vi glæder os til at høre regeringens nærmere overvejelser om, hvordan det radikale forslag skal udmøntes konkret.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Karin Nødgaard.

Karin Nødgaard (DF):

Forslaget, som er sat til debat i salen i dag, er fremsat med det formål at sikre forfulgte forfattere, journalister m.fl. ophold i Danmark i de såkaldte fribyer, og det lyder umiddelbart som en fin tanke at ville beskytte folk, som angribes, fordi de ytrer sig i deres hjemland.

Der skal ikke herske tvivl om, at Dansk Folkeparti til enhver tid vil forsvare menneskets ret til at ytre sig. For os er det en menneskeret, at vi som danskere har det som en del af vores grundlov, en ret, som aldrig må anfægtes.

Beslutningsforslaget kommer med et forslag om at gøre danske byer til fristeder på lige fod med lignende byer i f.eks. Norge. Dansk Folkeparti ser i forslaget ikke helt skitseret, hvilke byer i Danmark der tænkes som mulige fribyer, om der f.eks. bør stilles krav til byernes størrel-

se, så man er sikker på, at man kan tilbyde forfatterne et miljø, som de vil trives i.

Det vil også være interessant i dag at høre, hvad der skal ske med familien, som ifølge forslaget kan følge med forfatteren til landet. Skal de leve op til specielle krav om sprogkundskaber og viden om det danske samfund på lige fod med andre, som kommer til landet? Og hvilke skoler skal børnene eventuelt gå i? Har man overvejet, at det vil kunne give problemer, hvis de efter 2 år sendes retur og egentlig er blevet velintegreret i en skole et eller andet sted i Danmark?

Vedrørende økonomi synes jeg ikke, det fremgår, hvorfra pengene til finansiering af ordningen skal komme. Er det staten, der primært skal bidrage? Der nævnes 5 mio. kr. årligt. Hvordan er man egentlig kommet frem til dette beløb? Er der et skønnet bud fra forslagsstillerne på, hvor mange forfattere der vil komme i betragtning årligt? Og hvor meget vil de 5 mio. kr. kunne dække af de samlede udgifter?

Kl. 15.15

Der er gjort nogle erfaringer i Norge, som ikke alle er lige positive. Det har vist sig, at nogle af fribyforfatterne har haft svært ved at forlige sig med det antielitære, demokratiske samfund, som de er kommet til, og den tradition, der er i landet. Det vil sige, de har ikke helt kunnet leve på den måde i fribyen, som de har været vant til i deres eget hjemland.

Denne problematik kommer ikke frem af beslutningsforslaget, og der synes vi i Dansk Folkeparti, at det er vigtigt også at få denne dimension belyst og se på, hvad der vil kunne gøres ved dette problem, hvis det også ville opstå i Danmark, såfremt ordningen etableres. For som det nævnes i forslaget, minder det danske samfund jo på flere måder om det norske.

Selve definitionen af forfatter og journalist skal også uddybes mere nøje, end tilfældet er. Hvornår er man forfatter? Skal der stilles krav om en vis mængde publiceret samfundskritisk litteratur, eller er en enkelt artikel tilstrækkeligt? Skal den enkelte være forfulgt gennem længere tid, eller er det nok, at man mener sig forfulgt? Der bør være en klar afgrænsning af, hvilke typer af skribenter der kan komme på tale i Danmark, og også en beslutning om, hvem der har den overordnede afgørelse til at tillade en forfatter eller skribent ophold i en dansk by. I forslaget skrives forfulgte forfattere og journalister m.fl. Hvad ligger der i »m.fl.«?

Alt i alt må vi konstatere og konkludere, at der er for mange løse ender til, at vi i dag kan tilslutte os forslaget, og vi vil gerne have de nævnte faktorer belyst, inden vi helt melder ud, om der kan etableres en ordning til beskyttelse af en bestemt faggruppe. Og derfor afventer vi jo også, som vi nu har hørt, at der kommer et udspil fra ministrene i løbet af efteråret, og så vil vi tage stilling til den tid.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Der er en enkelt ting, som jeg godt ville have fru Karin Nødgaards svar på. Det er: Jeg forstod på fru Karin Nødgaard, at der var dårlige erfaringer i Norge med, at der var nogle forfattere, som ikke rigtig passede ind i den norske kultur, og jeg vil gerne spørge fru Karin Nødgaard, om hun mener, det skal være en betingelse for, at forfattere, som bliver forfulgt på grund af deres ytringer, kan få ophold i Danmark, at de deler den danske kultur og den danske gennemsnitspolitiske opfattelse.

(Kort bemærkning).

Karin Nødgaard (DF):

Jeg mener helt klart, at de skal kunne indordne sig under de forhold, der er, og ikke tage nogen vaner med, som de har haft i deres hjemland, som kan være problematiske for det samfund, som de så bosætter sig i. Og hermed har jeg jo netop skitseret, at jeg har læst nogle steder, hvor der har været problemer med nogle forfattere, som faktisk er blevet voldelige og har reageret på en måde, som ikke har været relevant, når de nu har fået ophold i den norske by.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu tror jeg, vi alle er enige om, at folk, der begår voldelige handlinger, skal straffes for dem. Men jeg vil bare spørge fru Karin Nødgaard: Skal jeg forstå det på den måde, at Dansk Folkeparti mener, at de eneste, hvis ytringsfrihed vi skal forsvare ved at tillade dem ophold i Danmark, er forfattere og journalister, som er enige med sådan den danske kultur og den danske almindelige politiske opfattelse, og at de mennesker, hvis ytringsfrihed så bliver undertrykt, som har andre opfattelser end dem, fru Karin Nødgaard mener passer til den danske kultur, ikke skal have adgang til Danmark?

(Kort bemærkning).

Karin Nødgaard (DF):

Nej, det mener jeg ikke. Og det er også derfor, vi siger, at vi synes, det skal konkretiseres meget mere, hvilke typer af skribenter der er tale om, og hvilke typer af nationaliteter de vil komme fra, sådan at vi også kan være sikre på, at de i hvert fald kan gebærde sig i samfundet. Dermed ikke sagt, at de skal have absolut samme holdning som resten af samfundet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jakob Axel Nielsen.

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg vil egentlig sige tak til Det Radikale Venstre for at fremkomme med et sympatisk beslutningsforslag, som har mange rigtige tanker i sig. Jeg skal allerede her, når jeg nu starter med at være positiv, meddele, at Det Konservative Folkeparti ikke kan stemme for. Og det er simpelt hen af den grund, at Det Radikale Venstre er en postgang for sent ude. Kulturministeren og integrationsministeren har allerede taget initiativ til, at der etableres en ordning i Danmark for forfulgte forfattere og andre dissidenter, der ikke kan nyde deres ytringsfrihed i fred og ro.

Så er der nogle tekniske ting i De Radikales forslag, hvor man lægger op til, at de dissidenter, der skal nyde en beskyttelse i fribyen, registreres som egentlige flygtninge. Der ser vi hellere, at de bliver registreret eller bor her som specialister og ikke kommer ind i den egentlige flygtningebehandling. Dermed er jo ikke sagt, at hvis de skulle føle sig forfulgt i deres hjemlande, kan de så ikke også søge asyl som alle mulige andre, der har fået et lovligt ophold her i landet.

Kl. 15.20

Men altså, tak for forslaget, der rejser mulighed for en god debat omkring ytringsfrihed, og hvad det vil sige at beskytte dissidenter og forfulgte. Men det er altså en postgang for sent ude.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og næste ordfører er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Nu er det jo en af de dårlige egenskaber ved det danske Folketing, at når man er blevet enig om noget og man synes, det er godt, så kan man starte diskussionen og skænderiet om, hvem der var først. Og det vil jeg sådan set ikke forlænge,

for ingen kan jo være i tvivl om, at det i hvert fald ikke var Enhedslisten, der var først med det her forslag.

På den anden side tror jeg nu heller ikke, kulturministeren havde udarbejdet sit forslag og var klar til at fremsætte det før den 9. februar, hvor Det Radikale Venstre fremsatte det her forslag. Jeg tror nok, rækkefølgen har været den, at Det Radikale Venstre har lavet et forslag, så er regeringen kommet med et forslag, muligvis helt uafhængigt af Det Radikale Venstres tanker – hvad ved jeg? – og så er vi nu enige om, at det her er en god ting. Og jeg skal bare for god ordens skyld sige, at hvad enten man nu vælger den ene udformning eller den anden udformning, så er vi i hvert fald i Enhedslisten grundlæggende sympatisk indstillet over for det her forslag.

Vi synes selvfølgelig, at man burde gå langt videre. Efter vores opfattelse så burde det jo være sådan, at Danmark rundtomkring i verden var kendt som et sted, der med glæde tog imod mennesker, som var politisk forfulgt eller var forfulgt på grund af deres seksuelle orientering. Det ville jo være et godt udgangspunkt for, at vi også aktivt støttede de bevægelser og de grupper af mennesker, der slås for menneskerettigheder og demokrati osv., som vi for tiden jo kan se med de iranske kvinder, som er involveret i et meget omfattende opgør med det præstestyre, der sidder nede i Teheran, et opgør, som tager udgangspunkt i, at de rejser kravet om, at de selv vil bestemme, hvilken påklædning de skal gå med, og en kamp, der jo desværre også er nødvendig indimellem at føre her i Danmark.

Men når det er sagt, altså at vi godt kunne ønske os et bredere perspektiv i det her, så er det jo rigtigt, synes jeg, at hele spørgsmålet omkring ytringsfrihed er så grundlæggende og så vigtigt, at det godt kan forsvares, at man tager en gruppe ud og giver den nogle særlige privilegier. For i en eller anden forstand er ytringsfriheden jo forudsætningen for demokrati eller i hvert fald en af de vigtigste forudsætninger for demokrati. Og vi har jo også set i alle de samfund, hvor man med henvisning til det ene eller det andet nægter folk retten til at ytre sig, at så er det ikke bare det politiske demokrati, der forsvinder, så er det ikke bare menneskers mulighed for at ytre sig, der forsvinder, men den slags samfund har også en tilbøjelighed til at gå under i en proces, hvor man kan sige, at den dynamik, som kritiske mennesker kan være med til at sikre gennem debatten, forsvinder.

Vi har jo også set, at mange magthavere rundtomkring i verden er meget bevidste om, hvilke alvorlige konsekvenser det kan få for deres regime, hvis forfattere ytrer sig kritisk. Salman Rushdie har været nævnt her i dag. Der kunne nævnes et utal af andre. Derfor er det selvfølgelig fornuftigt at fastholde, at man godt kan etablere en særlig ordning i forhold til forfattere og journalister.

Jeg vil bare sige, at for Enhedslisten er det afgørende, at vi ikke laver et skel, der gør, at vi kun lukker folk ind, som er enige med os – eller med Dansk Folkeparti eller med ministeren – men at udgangspunktet er, at vi lukker mennesker ind, som bliver forfulgt, fordi de forsøger at bruge deres ytringsfrihed til at kæmpe for nogle ting, som de selv synes er vigtige. For i det øjeblik vi begynder at sige, at vi kun lukker dem ind i vores land, som overtræder ytringsfriheden på den rigtige måde, så er vi jo ikke meget bedre end dem, som bekæmper ytringsfriheden.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Den 30. september 2005 offentliggjorde morgenavisen Jyllands-Posten 12 tegninger af profeten Muhammed, og det udløste en historisk debat om ytringsfrihed og om grænserne for ytringsfrihed.

For Det Radikale Venstre er det helt afgørende at fortsætte kampen for ytringsfrihed. Kampen for demokrati er en kamp, der skal kæmpes hver dag. For os er det ikke mindst vigtigt at sikre alle mennesker rettigheden til og muligheden for at tale magthaverne midt imod. Et demokratisk styrke kan måles på vilkårene for dem, der vil og mener noget andet end flertallet.

KL 15.25

I de lande, hvor der ikke er demokrati, drejer det sig selvfølgelig om at støtte op om de mennesker, der vover at tale de totalitære kræfter imod. Og det er det sidste, som det her beslutningsforslag drejer sig om. Som demokratisk land har vi en forpligtelse til at støtte de mennesker, der kæmper demokratiets sag ude i verden.

Det kan vi gøre ved at støtte konkrete demokratiprojekter i totalitære lande, det kan vi gøre gennem den måde, vi indretter ulandsbistanden på osv. Men vi kan også gøre noget, der er endnu mere konkret. Vi kan sige til forfulgte forfattere og journalister og andre kunstnere, at de i

Danmark kan finde et helle, hvis det bliver for farligt for dem at blive, hvor de er.

Og det er derfor, at Det Radikale Venstre for lang tid siden og nu med det her beslutningsforslag har foreslået, at Danmark tilslutter sig det internationale netværk af fribyer for forfulgte forfattere m.fl. Vi opfordrer til, at byer i hele Danmark forpligter sig til at huse en forfulgt forfatter eller journalist, forpligter sig til at invitere dem til at blive en del af det lokale kultur- og samfundsliv, samtidig med at de og deres familie får så meget ro, at det er muligt for dem at fortsætte den kritiske virksomhed i forhold til det land eller de magthavere, som den forfulgte kritiserer.

Den praktiske gennemførelse af forslaget er vi meget villige til at forhandle med regeringen og alle de øvrige partier, der i dag har givet tilsgagn til ideen.

Jeg vil meget gerne sige tak til regeringen for, at man har taget ideen om fribyer til sig, og jeg vil gerne takke Socialdemokratiet, SF og også Dansk Folkeparti for den støtte, der er givet. Det er vigtigt, at kampen for ytringsfrihed er en fælles sag, og at vi også kan blive enige om nogle konkrete tiltag, der vittterligt kan føre til en mere demokratisk verden.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at sige tak til de rigtig mange danske byer, der allerede har vist stor interesse for sagen. Det er dejligt at opleve, at der er så mange kommuner, der sætter åbenhed og frihedsrettigheder højt og samtidig er opmærksom på, at det at få en udenlandsk kulturpersonlighed til at bo i ens kommune kan blive en væsentlig ressource for udviklingen af hele kommunen, både samfundslivet i kommunen og kulturlivet. Det var også det, fru Ellen Trane Nørby var inde på.

International PEN har udarbejdet et forslag til, hvordan vi kan udmønte den her idé på dansk grund, og det er det forslag, som, så vidt jeg kan vurdere, regeringen har fulgt dygtigt op på. Jeg er fuldstændig enig i, at det er klogt at udnytte nogle af de eksisterende ordninger, altså udbygge dem, frem for at lave noget nyt. Så hvis vi kan bygge videre på den ordning, der er lavet på forskningsområdet, så synes jeg, at det er det, vi skal gøre.

Jeg håber også, at der vil være vilje i regeringen til at oprette et center for global ytringsfrihed, et center, som kan understøtte kontakten mellem forfulgte skribenter og relevante dele af kulturlivet eller f.eks. afholde konferencer for

kunstnere fra bestemte egne af verden, hvor der ikke er tradition for ytringsfrihed.

Som hr. Per Clausen var inde på, så kan man sige, at det, det jo gælder om også for Danmark, er at pleje vores image som et land, der er optaget af ytringsfriheden, som er optaget af frihedsrettighederne for alle mennesker. Og det har det jo desværre knebet med i de senere år, og der er det vores udgangspunkt, at det her forslag om, at Danmark etablerer fribyer, kan bidrage til at styrke vores position som et land, der er optaget af demokratiet og frihedsrettighederne.

Fru Karin Nødgaard havde en række spørgsmål til det her forslag, som jeg synes er meget relevante, bl.a.: Er der nogle krav til de byer, der skal tage imod de forfulgte forfattere? Ja, det skal der selvfølgelig være. Det er vigtigt, at byerne har gjort sig nogle tanker om, hvad det vil sige at modtage et forfulgt menneske og de forpligtelser, der følger med i forhold til familier og, som fru Karin Nødgaard også var inde på, børn.

Men PEN har opstillet sådan nogle kriterier for, hvad det er en by skal leve op til for at kunne få status som friby. Det er ikke bare noget, man siger, at man vil være, man skal også godkendes som friby. Og jeg er sikker på, at Kulturministeriet også vil gå ind i det her og være med til at definere, hvad det er, man skal stille til rådighed for at være med.

Kl. 15.30

Der blev spurgt ind til forholdene for familien. Jamen familien skal selvfølgelig have mulighed for at komme med til Danmark. Børnene skal have lov til at gå i skole, og en medfølgende ægtefælle skal have lov til at arbejde. Det kan der ikke være så meget tvivl om. Og så siger fru Karin Nødgaard, at det kan være problematisk for børn kun at kunne gå 2 år i en skole. Men der må man jo bare sige, at vi sandsynligvis taler om familier, der har prøvet lidt af hvert, og det overhovedet at få lov til at være et sted, hvor der er fred og ro, og hvor man kan være sikker på sin sikkerhed, er sandsynligvis enormt afgørende for børnene.

Og så spørgsmålet om: Hvor mange penge vil det her koste? Altså, vi har sat 5 mio. kr. af med det udgangspunkt, at de så må strække med villige bidrag fra andre forhåbentlig, f.eks. fra de kommuner, der åbner deres døre.

Fru Karin Nødgaard har ret i, at det her kan give vanskeligheder. Selvfølgelig kan det det. Når der flytter et menneske ind et sted, der har en helt anderledes kultur og et andet udgangs-

punkt, jamen så kan det give anledning til problemer, sådan som man f.eks. har oplevet i Norge. Men man må jo bare forholde sig fuldstændig åbent til, at sådan kan det være. Og det, man har gjort mange steder i verden, er at gøre sig umage med at sørge for, at der er så god overensstemmelse som overhovedet muligt mellem fribyens ønske og så det forfulgte menneskes ønske til opholdet. Og der må vi igen sige, at det er vigtigt, International PEN kommer ind over og er med til at vurdere: Hvilke mennesker er der, der vil passe til hvilke byer?

Fru Karin Nødgaard spørger også til: Hvad vil det sige at være forfulgt? Og der kan man sige, at vi kan bruge flygtningekonventionen til at definere det. Der er der jo ikke så meget tvivl om, hvad det vil sige at være forfulgt. Men man kan også bare tage udgangspunkt i de definitioner, som PEN har. Det er noget af det, jeg håber, at vi kan diskutere i forbindelse med de forhandlinger, der kommer.

Med de ord vil jeg sige tak for den store velvilje, der har været over for forslaget. Jeg er sådan set helt enig med hr. Per Clausen i, at det er fuldstændig ligegyldigt, hvem der har fået ideen. Og under alle omstændigheder er det jo sådan, at som oppositionsparti ved man godt, at hvis det er sådan, at regeringen ikke synes om ideen og ikke tager den til sig, ja, så bliver den ikke gennemført. Med andre ord så gælder det om for et oppositionsparti at få regeringen til at planke – som det så fornemt blev formuleret fra Socialdemokratiets side – det forslag, der er blevet fremsat.

Jeg siger tusind tak for bidragene. Jeg håber virkelig, at det her vil medvirke til, at rigtig mange danske byer tilslutter sig fribyordningen, og at Danmark bliver kendt som et land, der tager ytringsfriheden alvorligt, ikke bare i festtalerne og i forbindelse med mere uforpligtende aktiviteter. Her er en reel mulighed for at gøre en forskel. Det håber jeg mange byer vil bidrage til.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Jeg siger tak til ordføreren.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

32) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 153:

Forslag til folketingsbeslutning om genetablering af en trafikpulje.

Af Poul Henrik Hedeboe (SF) og Ole Sohn (SF).
(Fremsat 12/4 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at trafikpolitikken ikke alene skal omfatte store trafik anlæg til mange milliarder kroner, men at der også skal være opmærksomhed omkring de små projekter. Og jeg må sige, at det er jeg meget enig i. Vi skal have fokus på løbende at gennemføre projekter såvel små som store, der kan forbedre hverdagen i trafikken, både i form af øget sikkerhed og forbedret trafikafvikling.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at der ikke findes mulighed for at gennemføre små trafikprojekter efter trafikpuljens bortfald. Det er jeg til gengæld ikke enig i.

For det første gennemføres der rent faktisk en lang række små trafikprojekter både i kommunalt og i statsligt regi.

For det andet har regeringen taget en række initiativer på området. Først og fremmest er der med trafikaftalen fra 2003 afsat 1 mia. kr. i perioden 2004-2012 til små anlægsprojekter til sikkerhed og fremkommelighed i trafikken, altså ca. 100 mio. kr. årligt, hvilket svarer til det niveau for en ny trafikpulje, der angives i beslutningsforslaget. Man kan sige, at denne pulje reelt afløser den tidligere trafikpulje. Puljen udmøntes hvert år i forbindelse med finanslovforhandlingerne og bruges således til at løse problemer, der